

Комунальний заклад «Дергачівський ліцей № 2»
Дергачівської міської ради Харківської області

**ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ І КОМУНІКАТИВНИХ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТЕКСТОТВІРНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ Й ЛІТЕРАТУРИ**

Калиниченко
Оксана Олександрівна,
учитель української мови та
літератури
КЗ «Дергачівський ліцей № 2»
Дергачівської міської ради
Харківської області,
спеціаліст першої категорії,
«старший учитель»

Харків
2024

ПЕРСОНАЛІЇ

1. Прізвище, ім'я, по батькові – Калиниченко Оксана Олександрівна.

2. Число, місяць, рік народження – 10.06.1995.

3. Повна назва вищого закладу освіти, який закінчив, рік закінчення – Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2019.

4. Стаж педагогічної роботи – 5 років.

5. Основні етапи педагогічної діяльності:

2019 рік — початок роботи в Комунальному закладі «Дергачівський ліцей № 2» Дергачівської міської ради Харківської області на посаді вчителя української мови та літератури.

6. Місце роботи, посада, яку обіймає – учитель української мови та літератури.

7. Педагогічні відзнаки та визнання.

- Подяка Дергачівської міської військової адміністрації за високий професіоналізм, вагомий внесок у реалізацію державної політики у сфері освіти, перемоги у I турі Всеукраїнського конкурсу «Учитель року — 2024» в номінації «Українська мова та література» (2024).
- Подяка голови Харківської обласної державної адміністрації за плідну педагогічну діяльність, високий професіоналізм та вагомий особистий внесок у реалізацію державної політики в сфері освіти (2024).
- Диплом дипломанта всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2024» в номінації «Українська мова та література» (2024).

8. Сутність досвіду

Сутність досвіду полягає в тому, що вчитель працює над формуванням творчих і комунікативних компетентностей здобувачів загальної середньої освіти шляхом індивідуальної текстотвірної діяльності на уроках української мови й літератури.

Надбанням досвіду є добір вправ та технік для розвитку комунікативних компетентностей, опис типових причин, проблем та шляхів їх усунення в процесі навчання. Результатом стала позитивна динаміка в розвитку комунікативних навичок, підвищення рівня активності та залученості учнів до участі в конкурсах, мотивації до текстотворчості.

9. Методологічна основа педагогічного досвіду

Моя методична тема: «Формування творчих і комунікативних компетентностей здобувачів загальної середньої освіти в процесі індивідуальної текстотвірної діяльності на уроках української мови й літератури».

Зацікавлення процесами й результатами лінгвокомунікативної діяльності зумовлене прагматичною вагою спілкування в соціальному й приватному житті людини. Тож у сучасному науковому дискурсі маємо достатньо презентативних праць із означеної проблематики, авторами яких є мовознавці, педагоги-методисти, соціологи, психологи та ін. Питання освітнього аспекту комунікативної діяльності (зокрема комунікативний підхід у навчанні мови) висвітлювали Ф. Бацевич, В. Ільчук, О. Ковтун, О. Маленко, О. Петрук, О. Скварок, Л. Ткаченко, О. Трумко, І. Шкіцька та ін. Важливою є роль учителів-практиків у впровадженні комунікативного підходу з огляду на оновлення дидактичних ресурсів навчання мови, потребу у формуванні мовленнєво-комунікативних компетентностей як соціально важливих для здобувачів освіти.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ I. СУТЬ ПОНЯТТЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	7
1.1. Теоретичні засади поняття комунікативної лінгвістики	7
РОЗДІЛ II. ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ	10
2.1. Сторителінг як засіб розвитку комунікативної компететності	10
2.2. Створення креолізованих текстів	11
2.3. Розвиток зв'язного мовлення шляхом створення текстів-есе	16
ВИСНОВКИ	20
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	23
ДОДАТОК 1. Тестування з читання в межах моніторингового дослідження якості освіти	24
ДОДАТОК 2. Корисні матеріали та сервіси для роботи вчителів мовно-літературної галузі	34

ВСТУП

Економічний успіх країни безпосередньо пов'язаний із рівнем освіченості населення. Сучасний інформаційний світ передбачає не лише володіння інформацією, а й уміння її передавати, презентувати власні ідеї та комунікувати з різними людьми задля розв'язані життєвих ситуацій.

Актуальність теми. Важливою складовою Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти є вільне володіння державною мовою. У результаті випускник загальної середньої освіти повинен оволодіти наскрізними вміннями, як-от: висловлювати власну думку усно та письмово, діяти творчо, критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію. Саме формування комунікативної компетентності сприятиме розвитку цих наскрізних умінь, адже мовлення нерозривно пов'язане із процесом мислення.

Мета і завдання дослідження. Мета досвіду полягає у формуванні творчої і комунікативної компетентностей здобувачів загальної середньої освіти в процесі індивідуальної текстотвірної діяльності на уроках української мови й літератури.

Завдання, на розв'язання яких спрямована педагогічна діяльність:

- уточнити теоретичні засади щодо формування комунікативної компетентності в різних умовах, зокрема й онлайн-навчання;
- виявити найбільш оптимальні форми, методи й прийоми формування творчої і комунікативної компетентностей здобувачів загальної середньої освіти в процесі індивідуальної текстотвірної діяльності на уроках української мови й літератури;
- сприяти позитивній мотивації та зацікавленості учнів, виробленню навичок самостійної роботи.

Об'єкт дослідження – комунікативна та творча компетентності.

Предмет дослідження – прийоми та форми роботи для формування комунікативної та творчої компетентностей здобувачів освіти під час уроків української мови та літератури.

Методи дослідження що можуть бути використані під час вивчення української мови та літератури:

- моніторинг результатів освітньої діяльності учнів;
- педагогічне спостереження;
- опис результативності;
- аналіз цифрових застосунків

Новизна педагогічної ідеї полягає в формуванні переліку ефективних завдань та форм педагогічної взаємодії, які формують комунікативну компетентність, творчі навички здобувачів загальної середньої освіти та розвивають уміння працювати з цифровими технологіями.

Практичне значення одержаних результатів дозволить учителям-практикам використовувати розроблені дидактичні матеріали в процесі навчальної діяльності, особливо в умовах онлайн-навчання, коли усна взаємодія ускладнюється, а мотивація до навчання в учнів може помітно знижуватися через стрес та втому.

РОЗДІЛ I. СУТЬ ПОНЯТТЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

1.1. Теоретичні засади поняття комунікативної лінгвістики

На Світовому економічному форумі у 2020 році назвали ключові компетентності на наступні п'ять років, фокус яких спрямований на здатність людини розв'язувати поставлені задачі й вирішувати наявні проблеми, а не на заучування конкретної інформації. На мій погляд, уміння вільно, грамотно й змістовно висловлювати власну думку в різних комунікативних ситуаціях, працювати з інформаційними технологіями й текстами різних жанрів важливі для професійної й особистісної реалізації людини. Тож у своїй педагогічній роботі я зосередилася на розвитку творчих та лінгвокомунікативних умінь і навичок учнів шляхом створення різних текстів, зокрема художніх і медійних (есеї, сторителінги, комікси, фанфіки, інтерв'ю) з актуалізованою внутрішньою діалогічністю.

В основі формування комунікативної компетентності лежить поняття комунікативної лінгвістики. Загалом це розділ, що спрямований на вивчення процесу спілкування людей з використанням живої природної мови, а також з урахуванням усіх наявних складових комунікації (фізичних, фізіологічних, контекстуальних тощо) [1, с. 8].

Український вчений Ф. С. Бацевич зазначає, що поняття «комунікація» входить до ширшого поняття «спілкування» і передбачає обмін інформацією, ідеями, даними в різноманітних процесах спілкування. Проте загалом терміни можемо вживати як синоніми [1, с. 28].

Як і будь-яка діяльність, мовленнєва має мотив, мету, специфічні дії. Урок — це безпечний простір, в якому учні мають можливість спробувати себе в різних ситуаціях спілкування, потренувати комунікацію з різних мотивів. Маючи навчальний досвід, де здобувачі освіти можуть припускатися будь-яких помилок, вони зможуть відчувати певну опору в реальних ситуаціях спілкування.

На уроках української мови та літератури і так широко застосовувалися форми та методи роботи, спрямовані на розвиток мовлення: написання переказів та творів, створення текстів різних стилів та жанрів, розігрування діалогів, складання характеристики персонажа тощо. Оновлення змісту освіти в модельних навчальних програмах Нової української школи суттєво розширило перелік видів робіт, інтегрувавши уроки розвитку зв'язного мовлення з аспектними уроками, метою яких є формування мовних знань, умінь та навичок. Адже сучасний підхід до навчання передбачає не просто завчання окремих понять та явищ, а вміння застосувати знання в різних життєвих ситуаціях.

Оновлений формат зовнішнього незалежного оцінювання у 2021 році передбачав написання власного висловлення у форматі есе. Отож значної уваги набув цей вид роботи на уроках української мови та літератури, адже есе дозволяє здобувачам освіти мислити творчо та критично, влучно формулювати власні думки та аргументовано відстоювати позицію щодо окресленого питання.

У процесі викладання в школі я помітила, що чимало учнів мають складнощі з формулюванням власної думки у визначеному обсязі. Інколи трапляються проблеми з тим, щоб сформулювати тезу, виокремити аргументи від прикладів, навести доречні приклади, щоб підтвердити правдивість власної думки. Усні відповіді учнів також можуть характеризуватися односкладністю чи бідністю формулювань.

У пошуку відповідей я знайшла для себе такі форми роботи, як текстоцентричний підхід, запозичені з інших дисциплін формати для роботи на уроках мови та літератури, активне використання вивчених мовних одиниць в усному та письмовому мовленні, створення есе та креолізованих текстів, які передбачають презентації та обговорення.

Нові вимоги, визначені Державним стандартом, передбачають зміни у викладанні. Отож доцільно застосовувати текстоцентричний підхід на уроках мови та літератури, вивчаючи навчальний матеріал.

«Текстоцентричний підхід – це спрямованість навчально-виховного процесу на розвиток мовленнєвих умінь та навичок на текстовій основі. Цей підхід визначає текст як комунікативну одиницю, що має власну структуру і характеризується такими основними ознаками, як зв'язність, завершеність, інформаційність» [3].

Продуктивним також буде запозичення інструментів для навчання з інших галузей. Наприклад, поняття «сторителінгу» запропонував Девід Армстронг — засновник енергетичної корпорації Armstrong International. Спосіб подачі інформації через історії використовували в рекламі, бізнесі загалом, а згодом інструмент з'явився в педагогіці. Особливістю цього прийому є подача інформації із залученням емоційної складової, розвитком уяви та творчих здібностей, усного мовлення [9].

Навчальний процес сьогодні конкурує за увагу дітей разом із індустрією розваг (відеоматеріали, соціальні мережі, ігри, елементи доповненої уяви). З одного боку, це ставить нові виклики, з іншого, дозволяє шукати рішення та нові інструменти для роботи. Для формування компетентнісних мовців доцільно впроваджувати текстоцентричний підхід на уроках української мови та літератури, розширювати способи роботи з інформацією через створення креолізованих текстів та інструментів, запозичених з інших галузей.

РОЗДІЛ II. ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

2.1. Сторителінг як засіб розвитку комунікативної компетентності

У сучасному інформаційному шумі дітям важко сприймати навчальний матеріал, тому вчитель повинен шукати нові підходи для ефективного викладання. Одним з таких є сторителінг. Цей прийом запозичений з психології, фактично він передбачає розказування історій з дидактичною метою, як наслідок яскраві історії краще запам'ятовуватимуться, а вчителеві легше доносити інорацію.

Сторителінг ділять на дві групи:

- пасивний;
- активний.

Пасивний – це розказування вже готової історії учителем. Цей варіант можна використовувати на уроках узагальнення й систематизації, на заняттях засвоєння нових знань. Наприклад, можна пояснити дітям тему з орфографії (використання знака м'якшення), морфології (адже героєм історії може стати частина мови), презентувати постать нового автора за допомогою історії. Наприклад, на уроці в 6 класі, починаючи тему «Займенник», можна презентувати частину мови за допомогою історії:

«Я самотійний, можу відповісти на запитання УСІХ частин мови. Інколи мені здається, що я дублер у театрі, адже мені доводиться постійно грати замість інших. Я можу замінити іменник, із легкістю перевтілююсь в прикметник, навіть часом граю замість числівника. Я незамінний, адже все навколо роблю неповторним. У мене є шість масок-відмінків, інколи я граю жіночі, чоловічі ролі, можу зіграти предмет, ба навіть кілька персонажів одразу. Мене часто плутають, від цього мені стає шкода себе. Я так мрію бути просто собою!»

На уроці разом з учнями пропоную проаналізувати історію, щоб з'ясувати ознаки частини мови (належність до самостійних частин, які запитання ставимо, яке лексичне значення та значення в реченнях, текстах, які граматичні категорії має частинами мови).

Активний сторителінг – це створення історій разом з учнями. Цей варіант краще використовувати на уроках розвитку зв'язного мовлення, аналізуючи художні образи літературних творів.

Італійський письменник Джанні Родарі запропонував ряд вправ, мета яких навчити створювати історії, що запам'ятовуватимуться. Одна з вправ називається «Історія з випадкових слів». Тему уроку треба сформулювати словом-іменником, записати його вертикально (буква під буквою). Поруч з кожною буквою треба написати слово, що нею починається. З усіх цих слів треба скласти історію. Наприклад:

Ш - шок

К - крокет

О - озеро

Л - лірика

А - Аліса

«Після того, як Аліса ледь не потонула в озері власних сліз, вона довго намагалась прийти до тями. Шок був таким сильним, що вона не одразу помітила чудернацьку компанію. То була сама Королева Сердечь зі своїми слугами. Опустивши ліричні привітання, дівчинка одразу взяла в руки клюшку-фламінго та зухвало забила м'яч у мандрівні ворітця. Дикі крики пролунали на все поле, Королева була сама не своя від люті. Проте Аліса довго не думала, тікала світ за очі, аби ж тільки зберегти свою голову».

Одним із варіантів сторителінгу можна назвати створення фанфіків, тобто продовження прочитаної історії, твору. На уроках української літератури учнів можуть не погоджуватися з фіналом автора, отож вчитель може запропонувати придумати та написати альтернативне завершення. Такий прийом передбачає знання змісту художнього твору, аби фінал був вмотивований та логічний, проте також це завдання передбачає свободу учнів у творчому виявленні.

2.2. Створення креолізованих текстів

Сучасні учні активно використовують гаджети для споживання різної інформації (короткі відео, перегляд мемів, ігри тощо). Отож використання візуальної складової в процесі навчання може стати додатковим стимулом для зацікавлення здобувачів освіти. Вважаю доцільним пропонувати для самостійної текстотвірної діяльності створення креолізованих текстів.

Креолізовані тексти – це одиниці інформації, які одночасно складаються із графічного елементу (фотографії, картини, мальованого зображення) та текстового (ціла фраза чи окреме слово). Прикладами таких форматів можуть бути комікси, постери, мемі.

До того ж така форма роботи передбачає володіння цифровими інструментами, що також є одним із завдань освіти, закріплених Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти.

Наприклад, на уроках української літератури доцільно запропонувати створення коміксу за мотивами прочитаних текстів. Це може бути елемент уроку узагальнення знань, адже героями коміксів будуть персонажі художніх творів, а коротка фраза-опис повинна відображати притаманні герою чи героїні риси. Створення коміксів дозволяє учням спробувати різні комунікативні ситуації, адже героями можуть бути дорослі та діти, представники різних історичних періодів чи професій.

У статті Ю. С. Вторнікова «Комунікативна компетентність у структурі ключових компетентностей громадян Європи» йдеться про те, що в навчальних планах країн Європи комунікативна компетентність визнана ключовою. Проте її формування відбувається не на окремому предметі, а шляхом інтеграцій [2]. У модельній програмі для 5-класу класу (автори Н. Б. Голуб та О. М. Горошкіна) мовленнєвою змістовою лінією передбачено такий вид робіт, як побудова розповіді за коміксом [7]. Одним із очікуваних результатів Державного стандарту базової середньої освіти передбачено «унаочнення та візуалізація почутої інформації (самостійно або з допомогою інших осіб), використовуючи різні засоби (малюнки, схеми, таблиці, комікси тощо) для

відтворення змісту, структурування інформації» [4]. Отож на уроках української мови можна запропонувати здобувачам освіти перетворити зміст вивченого твору (з української чи зарубіжної літератур) на комікс. На уроках літератури можна використовувати вже готові комікси за прочитаними творами чи на цілковито нові сюжети, а завданням учнів буде створити за коміксом зв'язну розповідь. Таким чином, ми можемо тренувати як усне, так і письмове мовлення здобувачів освіти, розвивати творчі здібності та уміння працювати з цифровими ресурсами.

Група 3

«МАУГЛІ»

Наприклад, діалог Мауглі з Шер-Ханом чи з Багірою. Або перший день Мауглі серед людей

«ЛОБО»

Наприклад, діалог Бланки та Лобо або Лобо та оповідача-мисливця

Приклади робіт учнів 5 класу

На уроках літератури, опрацьовуючи коротку біографію автора, доцільно залучати креолізовані тексти за тим же принципом. Наприклад, виокремити з почутої/прочитаної інформації про письменника/письменницю факти за конкретним планом. Або ж навпаки відтворити за короткими фразами життєпис митця зв'язним текстом. У роботі «33 шаблони для вивчення біографії письменників/письменниць» Вікторії Концевої та Олени Панченко є 33 варіанти, за яким саме принципом доцільно виокремити основне з інформації про автора.

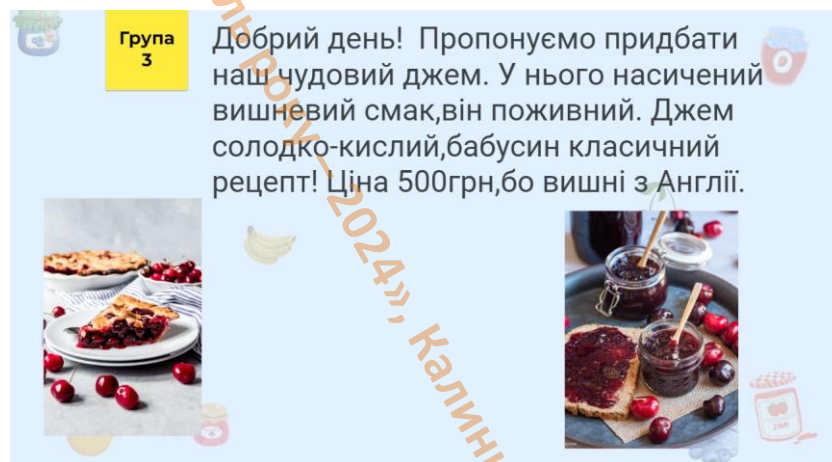
Учні можуть працювати самостійно або об'єднані в групи. Можна здійснювати взаємообмін: завдання полягатиме в тому, аби розказати про митця за створеним однокласником чи однокласницею постером. Презентація власних робіт також дозволить тренувати усне мовлення та взаємодіяти з аудиторією.

Приклади створення постерів-біографій авторів учнями 5 класу

Вивчаючи мовні теми також доречно продумувати завдання, аби вивчені одиниці учні одразу тренувалися вживати в усному чи письмовому мовленні. Так,

наприклад, вивчаючи прикметник у 6 класі здобувачі освіти мали завдання продумати текст реклами варення або джему, використовуючи прикметники різних розрядів. У процесі створення текстового продукту учні спілкуються між собою, обирають спільне рішення, перевіряють, чи є необхідні мовні явища. Обов'язковий елемент — презентація напрацювань, під час якої промовець від кожної групи озвучує рекламу, а далі відбувається коротке обговорення-рефлексія щодо формату роботи, успіхів та зон для зростання. У результаті учні мають зразок використання мовних одиниць, вчать взаємодіяти між собою.

Приклади рекламних текстів із використанням прикметників різних розрядів учнями 6 класу

Одним із прикладів завдань для формування комунікативних навичок є робота з ключовими словами тексту, теми, вивченого твору з літератури. Інколи учням бракує саме лексики для формулювання власного висловлення. Читаючи тексти на уроках, ми визначали кілька основних понять, які передають зміст. У процесі відбувалося обговорення, учнів спонукаємо до аргументації власної думки. Також можна використовувати ключові слова для пригадування творів на підсумкових уроках з теми.

Які з цих слів не є ключовими до нашого тексту?

Зразок роботи з ключовими словами за прочитаних текстів з учнями 6 класу

Згадайте вивчені чи прочитані для себе тексти, в яких порушуються ці проблеми. Запишіть їх назви на дошці.

Батьки і діти	Патріотизм
Полліана	Гімн України
Ромео та Джульєтта	Як тебе не любити, Києве мій
Людина і природа	Добро і зло
Лоббо	мумі троллі
лось	Комікси Marvel та DC
	Том Соєр

Приклад роботи з ключовими словами на уроках розвитку мовлення

Загалом для розвитку зв'язного мовлення можна використовувати різні завдання, головне — враховувати особисті уподобання учнів, давати їм певну автономію у форматах для більшої залученості, створювати чіткі інструкції та надавати зразки робіт. Під час усних відповідей спонукати учнів відповідати повними реченнями, тобто аргументувати власну думку.

2.3. Розвиток зв'язного мовлення шляхом створення текстів-есе.

Мовлення безпосередньо пов'язано з мисленням. Для того, аби формувати в учнів комунікативні компетентності, важливо працювати з текстами різних форматів.

Протягом лютого 2024 учні 9-их класів КЗ «Дергачівський ліцей № 2» пройшли тестування з читання в межах моніторингового дослідження якості

освіти з питання розвитку ключових компетентностей учнів у базовій школі у форматі PISA, проведене КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (додаток 1). Усього участь у дослідженні взяли 52 діти, результати опитування представлені в таблицях 1 та 2.

Таблиця 1. Кількість учнів, які отримали за виконання **всіх завдань тесту**

Кількість балів	Стать	Кількість учнів
0 балів	Хлопці	0
	Дівчата	0
1 бал	Хлопці	0
	Дівчата	0
2 бали	Хлопці	1
	Дівчата	0
3 бали	Хлопці	1
	Дівчата	0
4 бали	Хлопці	2
	Дівчата	2
5 балів	Хлопці	6
	Дівчата	8
6 балів	Хлопці	4
	Дівчата	8
7 балів	Хлопці	6
	Дівчата	5
8 балів	Хлопці	4
	Дівчата	3
9 балів	Хлопці	0
	Дівчата	2
10 балів	Хлопці	0
	Дівчата	0

Таблиця 2. Результати відповідей на запитання відкритого типу маємо такі:

№ запитання	Ступінь виконання завдання за статтю	Кількість учнів
Запитання 5. На сторінці «Охорона природи» наведено два приклади програм для захисту гігантських черепах. У чому полягає основна відмінність між підходами цих двох програм?	Виконали завдання (надали прийнятну відповідь) - 30	
	Хлопці	12
	Дівчата	18
Запитання 6. На сторінках «Тварини» і «Охорона природи» наведені певні факти й подробиці про тварин і природоохоронні заходи на Галапагоських островах. Чому Спілка охорони природи розмістила саме цю інформацію на своїх вебсторінках?	Виконали завдання (надали прийнятну відповідь) - 16	
	Хлопці	7
	Дівчата	9

Взявши до уваги результати учнів та учениць, була спланована корекційна робота шляхом збільшення текстоцентричної діяльності на уроках української мови та літератури.

Упродовж квітня-травня 2024 року учні 9-их класів працювали за методичними матеріалами «Національного проєкту: пишемо есе» (додаток 2). Особливість цього проєкту в тому, що його розробляли українські вчителі та тренери, які пройшли відповідне навчання від американських колег, але адаптували їхні матеріали для українського контексту.

«Програма зосереджена на використанні новітніх методик навчання письма, що допомагатимуть учнівству краще засвоїти матеріал і розвивати критичне мислення. Робота передбачає поєднання усвідомленого читання публіцистичних текстів із подальшим аргументованим письмом» [8].

Особливість програми передбачає комплексний підхід до письма. Починати варто ще з моменту збору інформації щодо теми. Методисти проєкту пропонують для цього різні способи, зокрема читання тематичних текстів, роботу за змістом, обговорення, використовуючи базову термінологію: тези, аргументи, приклади, мета тексту тощо. Учні вчаться шукати потрібні елементи в самих текстах, а також висловлювати власну думку щодо прочитаної інформації. Наступна частина роботи — написання власної роботи. Останній етап — переписування, тобто вичитування та редагування власних текстів. Цей етап знімає психологічний дискомфорт, адже спочатку учні можуть тренуватися, а згодом матимуть можливість допрацювати.

У межах роботи за методичними матеріалами національного проєкту «Пишемо есе» учні читали статті, обирали докази з текстів, формулювали власні коментарі до прочитаного та вчилися структуровано, логічно та чітко писати формальні есе.

Теми текстів враховували уподобання підлітків, наприклад, екологія, зоозахисна діяльність, аніме культура. Тобто під час уроків додаткове стимулювання учнів до навчальної діяльності відбувалося шляхом використання підбору цікавої інформації, урізноманітнення форм роботи, заохочення активності учнів до висловлювання власної думки.

Також було здійснено роботу щодо диференціації завдань. Так, наприклад, учні могли самостійно формулювати коментарі на основі опрацьованих статей або ж використовувати готові шаблони, якщо виникала потреба.

Важливою частиною роботи були «вправи-дзвіночки», тобто короткі активності, що дозволяють учням почати писати. Наприклад, розповідь з одного слова передбачає чіткі обмеження в часі та темі, проте загалом учні мають свободу виражатися.

За визначений до завершення навчального року час учні встигли опрацювати три модулі, прочитали та обговорили, виконуючи різнотипні завдання, понад 10 текстів, написали кілька коротких коментарів та формальне есе, спираючись на інформацію з текстів.

Результатом роботи стало виконання авторського тестування (додаток 1) за допомогою сервісу Classtime. Учні виконали 10 тестів на основі прочитаної статті. 9 питань закритого типу з однією правильною відповіддю та 1 запитання відкритого типу, подібне до формату ЗНО, де потрібно було проаналізувати візуальний матеріал та зіставити його з текстовою інформацією, аргументувавши власну думку. Усього до роботи долучилися 80% учнів 9-их класів, решта були відсутні на заняттях з поважних причин та мали можливість переглянути матеріали в Класрумі. Усі учні впоралися із завданнями, 9 учнів одержали 100% правильних відповідей, 19 учнів припустилися однієї помилки та 10 учнів припустилися 2-3 помилок.

У ході рефлексії учні висловилися, що їм було зручніше висловлювати думку після опрацювання відповідних текстів, адже можна було спиратися на описані історії, давати їм оцінку та міркувати, а як вони до цього ставляться.

Результати роботи вважаю успішними, а використання матеріалів «Національного проєкту: пишемо есе» перспективним, тому доцільно використовувати методичні посібники та дібрані статті для подальшої роботи з учнями середнього шкільного віку.

ВИСНОВКИ

Сучасні школярі, так зване покоління альфа, змалку використовують гаджети, захоплюються всім новим, сміливі й схильні до нестандартних рішень. При цьому учні мають проблеми з розвитком абстрактного мислення, концентрацією уваги, запам'ятовуванням. Свої думки вони висловлюють короткими фразами чи неповним реченнями, не завжди можуть чітко сформулювати навчальну чи життєву проблему, поставити питання, вступити в діалог з іншими учнями чи вчителем у процесі пізнавальної діяльності. Розвивати ці здатності як сформовані компетентності, на мою думку, допоможе створення учнями власних текстів і презентація їх у шкільній аудиторії з обговоренням, дискусіями (розвиток умінь аргументовано й розгорнуто висловлюватися, слухати думки інших, обстоювати свою позицію з дотриманням комунікативної етики). Такі текстові продукти (зокрема меми, сторителінги, фанфіки, комікси, постери) дозволяють перетворити сюжет твору, біографію автора чи мовне правило на цікаву історію, що сприяє кращому засвоєнню інформації.

У процесі текстотвірної діяльності учні мають навчитися визначати головну й другорядну інформацію в тексті, чітко формулювати думку, обстоювати та ілюструвати її, висловлюватися лаконічно й змістовно.

Сучасна освіта, зокрема й мовно-літературна, усе активніше послуговується креалізованими текстовими продуктами, одним з яких є комікси. У процесі навчання української мови й літератури я часто використовую комікси як один із дидактичних ресурсів. Відповідно до теми й мети уроку обираю повністю самостійне створення або ж заповнення «мовних хмаринок» репліками до вже заготованого попередньо зображення. Окрім створення, використовую комікси як навчальний матеріал. Так, наприклад, ми можемо узагальнювати вивчені твори за допомогою проєкту «Українська література в коміксах». Під час уроків розвитку мовлення використовую комікси для подальшого обговорення суспільно важливих тем.

Додатково для розвитку комунікативних компетентностей учнів використовую такі формати: дебати, створення подкастів. Активно застосовую елементи психосоціального навчання, як-от зображення-криголами та рефлексії. Учні навчаються визначати та називати власні емоції, а також розгорнуто висловлюватися у форматі усного мовлення. Під час складання діалогів ми тренуємо навички ненасильницького спілкування та активного слухання, щоб набувати досвід взаємодії з різними мовцями на засадах толерантності. Щоб тренувати навички грамотно висловлювати думки письмо, проводжу однохвилинні есе, уявні інтерв'ю з письменниками, використовую техніки креативного письма, як-от історії з набору слів за методом Джанні Родарі або із застосуванням кубиків Рорі (додаток 2).

Для роботи з різними типами текстів спонукаю учнів як до індивідуальної, так і групової діяльності. Під час самостійної роботи здобувачі освіти мають можливість виявити творчий потенціал, розвивати логічне мислення, адже треба створити історії, хоча завдання все одно обмежене певним навчальним матеріалом. У процесі групової взаємодії діти тренують навички роботи в команді, лідерські якості, набувають досвіду виявляти ініціативу, бути відповідальними за певну справу та організацію роботи з іншими однокласниками.

Готуючись до уроків, використовую зворотний дизайн, щоб одразу визначити очікувані результати та конкретні вміння здобувачів освіти після заняття. Також формулюю чіткі критерії оцінювання учнівських робіт. По-перше, це орієнтує учнів окреслювати очікувані результатів навчальної діяльності та визначати рівень їх досягнення. По-друге, критерії стають своєрідним чеклістом, тобто елементом самооцінювання учнів у процесі роботи та під час аналізу. По-третє, вони допомагають під час презентацій та обговорення, адже здобувачі освіти можуть навчитися давати зворотний зв'язок одне одному.

Ефективність названих форм роботи також можна відслідковувати через тестування з вивченої теми із використанням онлайн-сервісів, наприклад, Kahoot, Classtime, GoogleForms, а також шляхом використання засобів

формувального оцінювання. Учні осмислюють рівень засвоєння певного навчального матеріалу за допомогою методів «Квиток на вихід», «Бортовий журнал», «Спінер ідей» (додаток 2) тощо.

Ефективність педагогічної ідеї обґрунтована такими показниками, як результативна участь учнів в інтелектуально-творчих предметних конкурсах та олімпіадах районного й обласного рівнів. Так, у 2021 та 2022 роках учениця Жовтобрюх Дар'я посіла I місце в обласному етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН (секція «Журналістика»). Учениця Калачинська Катерина в 2023 стала фіналісткою всеукраїнського конкурсу «Успіх усупереч», а її уявне інтерв'ю з Ольгою Харлан надрукували в однойменній збірці. Два роки поспіль Катерина посідала також призові місця в районному етапі Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка. Учениця Степаненко Анна у 2022/2023 та 2023/2024 н.р. була переможницею II етапу Всеукраїнської олімпіади з української мови та літератури.

Важливим завданням, яке вчителям доцільно ставити перед собою на кожному уроці, – це формування позитивного ставлення до предметів. Урізноманітнення освітнього процесу, залучення дітей до індивідуальної текстотвірної діяльності під час уроків української мови й літератури сприяє формуванню їх творчих і комунікативних компетентностей. Комікси, подкасти, дебати, створення мемів, фанфіків, постерів тощо стають ефективними інструментами для досягнення зазначеної мети.

Аби навчати сучасних дітей, треба постійно вдосконалювати власні навички, шукати нові методики для роботи на заняттях. Отож опис мого досвіду стане в пригоді активним та творчим учителям та учителькам. Лише самотійно навчаючись, ми можемо одночасно і шукати нові активності, і перевіряти їхню дієвість у ролі учнів, краще розуміючи потреби здобувачів освіти. Такий досвід безсумнівно дозволить бути сучасним вчителем, що супроводжує та наставляє дітей у процесі їхньої пізнавальної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. Київ: Академія, 2004. 342 с.
2. Вторнікова Ю. Комунікативна компетентність у структурі ключових компетентностей громадян Європи. Збірник наукових праць «Витоки педагогічної майстерності». 2011. С.88–94.
3. Галаєвська В. Текстцентричний підхід до формування мовленнєвих умінь і навичок учнів та його реалізація в підручнику української мови. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/709892/1/%D0%9F%D0%A1%D0%9F%D0%93%D0%B0%BB%D0%B0%D1%94%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0.pdf> (дата звернення: 14.07.2024).
4. Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 05.07.2024).
5. Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16 січня 2020 року №463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 05.07.2024).
6. Концепція «Нова українська школа». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainskashkola-compressed.pdf> (дата звернення: 05.07.2024).
7. Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Голуб Н. Б., Горошкіна О. М.). URL: <https://drive.google.com/file/d/1xIY5Ja2rMBHHxFC9bMSOtG4VSZuMw/view> (дата звернення: 05.07.2024).
8. Національний проєкт: пишемо есе. URL: <https://essay.nus.org.ua/> (дата звернення: 10.07.2024).

9. Сторітелінг як спосіб рефлексії: чим корисний дітям та батькам. Big Fish Academy. — URL: <https://bigfish.academy/news/storiteling-yak-sposib-refleksiyi-cim-korisnii-dityam-ta-batkam> (дата звернення: 07.07.2024).

Тестування з читання в межах моніторингового дослідження якості освіти з питання розвитку ключових компетентностей учнів у базовій школі у форматі PISA, проведене КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»

Прочитайте текст «ГАЛАПАГОСЬКІ ОСТРОВИ»

Ви проходите онлайн-курс із дизайну вебсайтів, що спеціалізується на інформаційних сайтах. Частиною роботи в межах курсу є перегляд вебсайтів інших учасників курсу й надання зворотного зв'язку щодо змісту та структури сторінок. Ваше поточне завдання – переглянути вебсайт, зроблений вашими однокласниками Олександром і Христиною. Вони працювали над вебсайтом про Галапагоські острови й написали вам повідомлення про свій вебсайт:

Рецензенту:

У межах проєкту ми вирішили створити сайт для нової організації «Спілка охорони природи Галапагоських островів». Членами спілки є вчені та громадяни Еквадору, які стурбовані майбутнім екосистеми Галапагоських островів. Одна сторінка ще не завершена, але ми цінуємо Ваш відгук і будь-який зворотний зв'язок щодо розробки тих сторінок, які ми вже закінчили. Чи не могли б Ви відповісти на кілька запитань, щоб ми переконалися, що додали на сторінки достатньо контенту?

Перегляньте всі сторінки вебсайту.

ГАЛАПАГОСЬКІ ОСТРОВИ – СКАРБИ ПРИРОДИ

Сторінка 1. ПРО ОСТРОВИ

На відстані 1 000 кілометрів на захід від берега Південної Америки розташовані Галапагоські острови – одне з найдивовижніших місць у світі.

Зараз тут мешкає 95 місцевих видів тварин, які можна знайти лише на території численних островів архіпелагу. Люди прилітають на Галапагоські острови, щоб побачити цих особливих тварин у їхньому природному середовищі. Ці острови часто називають «живою лабораторією», бо в них є значний потенціал для наукових досліджень. Оскільки острови розташовані поруч із екватором, вони отримують достатньо сонячного світла, а сильні океанські течії забезпечують прохолодний бриз. Для багатьох видів рослин і тварин такі умови є прекрасним середовищем. Туристи й учені в захваті від тварин, які здаються такими ж зацікавленими в нас, як і ми в них. Протягом століть галапагоські тварини еволюціонували без втручання та знищення з боку людини, тому вони не бояться присутності людей, на відміну від більшості тварин світу. Тварини, які живуть на островах, часто самі підходять до людей! Така поведінка дозволяє зробити захопливі світлини, але водночас наражає тварин на небезпеку.

Протягом тривалого часу екосистема Галапагоських островів наражалася на небезпеку через людську діяльність на території архіпелагу. Шкода, нанесена екосистемі, призвела до негативних наслідків для популяції багатьох галапагоських тварин. На щастя, завдяки роботі дослідників, відданих своїй справі, екосистема поступово відновлюється.

Галапагоські острови

Сторінка 2. ТВАРИНИ

Дізнайтеся цікаві факти про місцеві види тварин Галапагоських островів! Невдовзі тут буде більше інформації!

Назва: галапагоська черепаха

Охоронний статус: уразливий

Гігантські черепахи можуть прожити понад 100 років і мати вагу 230 кілограмів. Вони харчуються різноманітними рослинами та здатні вижити цілий рік без їжі й води.

Назва: галапагоська морська ігуана

Охоронний статус: уразливий

Морські ігуани здебільшого харчуються знайденими в океані водоростями. Вони проводять в океані стільки часу, що солоня вода накопичується в їхньому тілі. Морські ігуани чхають, щоб позбутися її, виштовхуючи з ніздрів.

Назва: галапагоський баклан

Охоронний статус: уразливий

Галапагоські баклани не вміють літати, але вони прекрасні плавці. Можуть пірнати під воду в пошуках їжі більше ніж на 3 хвилини, на відстані до 100 метрів від берега. У єдиному осередку – на Галапагоських островах – їх залишилося менше 2 000.

Сторінка 3. ОХОРОНА ПРИРОДИ

На Галапагоських островах діють різноманітні програми охорони природи. Стежте за оновленням цієї сторінки та дізнавайтеся про нові успішні програми!

Програма збереження черепах

На 1965 рік популяція гігантських черепах значно зменшилась, а кілька видів черепах зовсім зникли. Люди, які відвідували острови й оселились тут, привозили із собою паразитичні види тварин, наприклад щурів, які полювали на черепашині яйця та маленьких черепах. Черепахам стало практично неможливо дожити до зрілого віку в дикій природі. У зв'язку із цим фахівці з охорони природи запустили програму розмноження, що мала на меті врятувати від зникнення черепах, які ще залишились. Спочатку дорослих черепах перевозили в місця, де вони могли безпечно відкладати яйця, подалі від щурів та інших хижаків. Коли черепахи ставали достатньо дорослими для того, щоб захистити себе, їх повертали на рідний острів. На їх панцирах були намальовані числа, що дозволяло спостерігати за тим, як вони зростають у своїх природних умовах. Така програма збереження була особливо важлива для підтримування та збільшення популяції черепах, але поки гігантські черепахи розмножуються з допомогою людини, вони вважаються зниклими видами в дикій природі.

Острів Пінзон – історія успіху

Фахівці з охорони природи дійшли висновку, що на острові Пінзон потрібен був інший підхід до відновлення розмноження популяції гігантських черепах. Через величезну популяцію інвазивних чорних щурів черепахи практично не доживали на острові до зрілого віку. Єдиним виходом із цієї ситуації було винищення щурів. Інакше черепахи не могли б вилупитись і провести перші роки свого життя в безпеці та природному середовищі.

Масштабна програма знищення щурів була запущена на острові 2012 року. Із гелікоптерів скинули понад 20 000 кілограмів отрути. Отрута приваблювала лише щурів, а не місцеві види тварин. Невдовзі після цього острів Пінзон було оголошено вільним від щурів. Додаткові докази успіху програми з'явилися в грудні 2014 року. Група вчених виявила в дикій місцевості черепах, які тільки вилупились! Беручи до уваги цю обнадійливу знахідку, можна зробити висновок про те, що популяція черепах на острові Пінзон може підтримувати своє існування самостійно.

Сторінка 4. ВОЛОНТЕРСТВО

Сторінка в розробці. На ній буде опис видів добровільної діяльності, а також безпечний спосіб перерахувати гроші для допомоги спільноті.

Запитання 1. Чим харчуються морські ігуани?

- A. Різноманітними рослинами.
- B. Яйцями черепах.
- C. Водоростями.
- D. Дрібною рибою.

Запитання 2. На якому острові вчені успішно відновили популяцію гігантських черепах, яка розмножується?

Запитання 3. Згідно з інформацією на сторінці «Охорона природи» позначте, що було головною метою введення програми з розмноження черепах.

- A. Порятунком черепах від зникнення.
- B. Спостереження за ростом черепах.
- C. Захист яєць черепах від хижаків.
- D. Довгострокове спостереження за черепахами.

Запитання 4. Що спільного в галапагоської черепахи, морської ігуани та галапагоського нелітаючого баклана?

- A. Їхня їжа знаходиться в океані.
- B. Вони харчуються однаковою їжею.
- C. Вони довго живуть.
- D. Їхні популяції перебувають під загрозою.

Запитання 5. На сторінці «Охорона природи» наведено два приклади програм для захисту гігантських черепах.

У чому полягає основна відмінність між підходами цих двох програм?

Запитання 6. На сторінках «Тварини» і «Охорона природи» наведено певні факти й подробиці про тварин і природоохоронні заходи на Галапагоських островах.

Чому Спілка охорони природи розмістила саме цю інформацію на своїх вебсторінках?

Запитання 7. Після ознайомлення із сайтом ви вирішуєте надіслати Олександрю та Христині список ідей, які зробили б сайт достовірнішим. Які зміни, запропоновані в таблиці нижче, зробили б сайт більш достовірним для людей, які хочуть дізнатися про острови та Природоохоронне товариство Галапагосу?

Оберіть «Так» або «Ні» для кожної зміни.

Зміни	Так	Ні
Розмістити позитивні відгуки від туристів, які побували на Галапагоських островах.		
Використовуйте більше підзаголовків.		
Цитувати авторитетні джерела.		
Додати опис і мету Природоохоронного товариства Галапагосу.		
Розмістити позитивні відгуки від туристів, які побували на Галапагоських островах.		

Авторське тестування за текстом, запропонованим методистами «Національного проєкту: пишемо есе»

Прочитайте текст

Темний бік японської індустрії аніме

Джерело: Vox, переклали Юрій Черната й Дафна Рачок, адаптовано

Мода на аніме в США почалася на зламі століть зі школярок-чарівниць, які рятували далекі планети в «Сейлор Мун», піратів, кіборгів і людей-риб у пошуках легендарного скарбу у «One Piece», а також Еша Кетчама та його шляхетної місії «спіймати їх усіх» у «Покемонах».

Ці й багато інших класичних шоу проторували шлях: упродовж 2002–2017 років японська анімаційна індустрія зросла вдвічі — до 19 мільярдів доларів щорічно. Проте видимий успіх аніме ховає під собою тривожну економічну реальність: багато аніматорів і аніматорок, які стоять за лаштунками магії на екрані, зовсім не мають грошей та стикаються з умовами праці, що можуть призвести до вигорання і навіть самогубств.

Проблема рабської праці в індустрії аніме

Аніме майже повністю малюють від руки. Для цього потрібні вміння, а щоб працювати швидко — досвід.

Сінго Адачі, аніматор і дизайнер персонажів популярного аніме-серіалу «Sword Art Online», розповів, що дефіцит талантів є серйозною та давньою проблемою: у той час, як у Японії щороку виробляють приблизно 200 самих лише анімаційних серіалів, кваліфікованих аніматорів і аніматорок не вистачає. Натомість студії покладаються на великий пул практично неоплачуваних фрилансерів і фрилансерок, які люблять аніме.

На нижньому рівні виробництва перебувають «проміжні аніматори й аніматорки», зазвичай фрилансери та фрилансерки. Вони створюють усі окремі малюнки після того, як режисери й режисерки вищої ланки вигадають розкадрування, а «ключові аніматори та аніматорки» на середніх щаблях промальовують важливі кадри для кожної сцени.

Проміжні аніматори й аніматорки заробляють приблизно 200 єн за малюнок — менш ніж 2 долари. Це не було б настільки погано, якби художники могли видавати по 200 малюнків на день, однак на кожен може знадобитися понад година. І це ще не кажучи про властиву аніме скрупульозну увагу до деталей, які в анімації Заходу найчастіше ігнорують, — таких як їжа, архітектура та пейзажі. На їхнє малювання іноді необхідно в чотири-п'ять разів більше часу, ніж у середньому.

«Навіть якщо ти просунешся кар'єрною драбиною і станеш аніматором чи аніматоркою ключових кадрів, однаково багато не зароблятимеш, — розповідає Адачі.

— Навіть якщо працюєш над гучним хітом, як-от “Атака титанів”, ти нічого з того не заробиш... Це структурна проблема індустрії аніме. Для аніматора чи аніматорки немає роботи мрії».

Умови праці тут також жакливі. Часто аніматори й аніматорки засинають за столом. Генрі Тарлоу, американський аніматор, який живе і працює в Японії, розповів BuzzFeed News, що неодноразово опинявся в лікарні через хвороби, спричинені виснаженням.

Нещодавно студію «Madhouse» звинуватили в порушенні трудового кодексу: її працівники й працівниці були на роботі майже по 400 годин на місяць та по 37 днів без вихідних. Самогубство аніматора 2014 року кваліфікували як виробничий інцидент, коли слідчі дізналися, що за місяць перед смертю він відпрацював понад 600 годин.

Студії використовують фрилансерів та фрилансерок ще й тому, що так їм не треба хвилюватися про трудове законодавство. Оскільки фрилансери та фрилансерки є незалежними підрядниками, компанії можуть встановлювати жорсткі дедлайни й водночас не витрачатися на соцпакет.

«Проблема аніме в тому, що робити його надто довго, — говорить Закоані, аніматор на Studio Yuraki й Douga Kobo. — Це дуже педантична робота. Над одним дублем — однією сценою — працюють три-чотири аніматори й аніматорки. Я роблю чорнові малюнки, потім їх перевіряють двоє інших людей, старший аніматор / аніматорка й режисер / режисерка. Потім їх надсилають назад мені і я все підчищаю. Після цього їх передають іншій людині, проміжному аніматору / аніматорці й він чи вона робить фінальні малюнки».

За даними Японської асоціації творців анімації, аніматор / аніматорка в Японії у віці 20–30 років за рік заробляє в середньому 1,1 млн єн (приблизно 10 тис. доларів), 2,1 млн єн (приблизно 19 тис. доларів) — у віці 30–40 років, а у віці 40–60 — достатні для виживання, але однаково вбогі 3,5 млн єн (31 тис. доларів). Водночас межа бідності в Японії — 2,2 млн єн.

Дайте відповіді на запитання за текстом

1. Які аніме зазначені в статті як класичні?

- «Сейлор Мун», «One Piece», «Покемони»;
- «Атака титанів», «Sword Art Online», «Madhouse»;
- Naruto, Dragon Ball, One Punch Man.

2. Що є серйозною проблемою у японській анімаційній індустрії, за словами Сінго Адачі?

- Недостатність сировини для малювання;
- Дефіцит талантів та недостатність кваліфікованих аніматорів;
- Відсутність інтересу глядачів у класичних аніме;
- Високі вимоги щодо якості малюнків.

3. Скільки у середньому заробляє проміжний аніматор або аніматорка за малюнок, згідно зі статтею?

- 200 єн;
- 100 доларів;
- 500 єн;
- 50 доларів.

4. Що може призвести до вигорання та навіть самогубства серед аніматорів і аніматорок, згідно зі статтею?

- Недооцінка їхнього таланту;
- Виснаження від тривалої роботи та погані умови праці;
- Брак підтримки від колег та керівництва;
- Недостатня кількість вакансій на ринку праці.

5. Які основні обов'язки проміжного аніматора чи аніматорки згадуються в статті?

- Розробка сюжету та діалогів;
- Створення окремих малюнків;
- Монтаж відео та звукових ефектів;
- Рекламування анімаційних серіалів.

6. Чому студії звертаються до фрилансерів та фрилансерок?

- Вони більш фахові та творчі.
- Це дозволяє ігнорувати трудове законодавство та диктувати не вигідні умови.
- Вони встигають виконувати більше роботи за визначений час.
- Просто аніматорів у штаті не вистачає для виконання всієї роботи

7. Яка з проблем НЕ порушена в цьому тексті

- низька оплата кропітливої праці;
- відбирання штучним інтелектом роботи у митців;
- порушення трудового законодавства;
- емоційне вигорання на роботі

8. Яка провідна мета цього тексту?

- інформувати;
- переконати;
- розважити.

9. Яке зображення можна використати як ілюстрацію до цього тексту? Свою відповідь аргументуйте.

Відповідь дайте 1-2 реченнями, для формулювання відповіді використовуйте фрази із запитання. Наприклад, ілюструвати статтю можна зображенням __, тому що... інформувати переконати розважити

Всукраїнський конкурс «Учитель року – 2024», Калиниченко О.О., учитель укр. мови та літератури

Корисні матеріали та сервіси для роботи вчителів мовно-літературної галузі

1. Гра «Скажи мені: сила запитань» від Світлани Ройз для налаштування та тренування усного мовлення:
<https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1xgxD6RhcuBPCAQpOtIvHEPi7o6-mBALC?fbclid=IwAR1v89HTxyRWgiG-7JPI33EL69xanU0KMutiDmqbWfFbAuTIsY1JBatrHsg>
2. Методичні матеріали «Національного проєкту: пишемо есе» для вчителів:
<https://essay.nus.org.ua/category/material-2/>
3. Прийоми формувального оцінювання: «Квиток на вихід», «Бортовий журнал», «Спінер ідей», «Колесо Блума» (приклади за посиланням:
https://www.canva.com/design/DAGNE1xIlb8/2RBAc2VbMHci6mjUX0shMw/view?utm_content=DAGNE1xIlb8&utm_campaign=designshare&utm_medium=link&utm_source=editor)
4. Сайт «Сторія», де зібрані тексти для роботи з різною віковою аудиторією: <https://storiya.info/>
5. Сервіс із кубиками для створення історій: <https://davebirss.com/storydice/>
6. Сервіси для проведення тестувань з аналітикою відповідей для вчителя: Kahoot, Classtime, GoogleForms
7. Шаблон «Комікси» у сервісі Canva:
https://www.canva.com/uk_ua/stvoryty/komiksy/